

Wienerberger

Toplinski mostovi

Predavač:
Bojan Milovanović,
Sveučilište u Zagrebu, Građevinski fakultet

1

Wienerberger

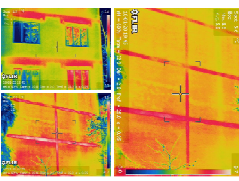
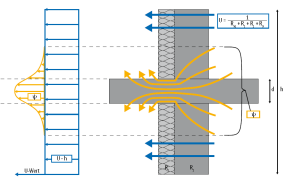

2

Wienerberger Definiranje toplinskih mostova

Prema Tehničkom propisu o racionalnoj uporabi energije i toplinskoj zaštiti u zgradama (NN 128/15) toplinski su mostovi definirani kao:

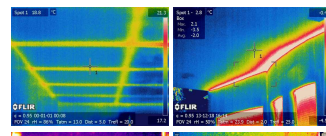
- „manja područja u omotaču grijanog dijela zgrade kroz koje je toplinski tok povećan radi promjene materijala, debljine ili geometrije građevnog dijela“.

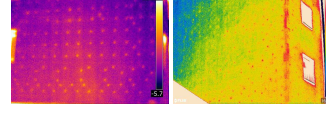

3

Wienerberger Prema obliku TM razlikuju se:

Linijski TM

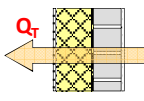
Točkasti TM

4

Wienerberger Toplinska ovojnica

Kvantifikacija gubitaka topline kroz toplinsku ovojnicu → **TRANSMISIJSKI GUBICI**

$$Q_T = A * U * b_T * G_T$$

A = Oplošje toplinske ovojnice
U = U-vrijednost (koef.prolaska topline)
b_T = Faktor korekcije temperature
G_T = Broj stupanj sati grijanja

$$H_T = \sum b_i A_i U_i + \sum b_j \Psi_j + \sum b_k X_k$$

Oplošje toplinske ovojnice

Linijski toplinski mostovi

Točkasti toplinski mostovi

- Neprozirni elementi → **Zidovi, Krov, Pod**
- Transparentni elementi → **Prozori**

5

Wienerberger Vanjska toplinska izolacija – Vanjski zidovi

Kritični detalji

Imati na umu KONTINUITET toplinske ovojnice!

Mnoštvo potencijalnih TOPLINSKIH MOSTOVA koje treba ispravno riješiti!

6

Wienerberger Izolacija

Za gradnju je moguće odabrati različite tipologije i tehnologije dostupne na tržištu

Drvo (drveni okvir, CLT, TJI/FJI, ...)
+ topl. izolac.

Pjeno i plinobeton
+ topl. izolac.

Čelična konstrukcija
+ topl. izolac.

Zidana konstrukcija
+ ETICS

Izolirana oplata za beton

Photo: P. Kolar / Wienerberger

Sveučilište u Zagrebu, Građevinski fakultet

Wienerberger

ELEMENTI OD OPEKARSKI TERMO BLOKOVA

$\lambda = 0,077 \text{ (W/mK)}$

POSEBNI PROIZVODI ZA OMEĐENO ZIDE

Sveučilište u Zagrebu, Građevinski fakultet

Wienerberger

Utjecaj sljibnica (klasičnog morta za zidanje) na U-vrijednost cjelokupnog zida

Sveučilište u Zagrebu, Građevinski fakultet

Wienerberger Kod projektiranja i građenja zgrada vrijedi načelo:

TOPLINSKI MOSTOVI SE MORAJU IZBJEĆI, ODNOSNO NJIHOVO DJELOVANJE TREBA ŠTO VIŠE OSLABITI

Koristiti sve ekonomski prihvatljive tehničke i tehnološke mogućnosti!

○ **ZAŠTO?**

Sveučilište u Zagrebu, Građevinski fakultet

Wienerberger Primjer: - utjecaj TM na potrošnju energije

Kuća u Varaždinu

- $A_{\text{p}} = 182,40 \text{ m}^2$
- $A_{\text{e}} = 407,45 \text{ m}^2$
- $V_{\text{e}} = 570 \text{ m}^3$

Paušalni dodatak

- $\Delta U_{\text{TM}} = 0,1 \text{ W/m}^2\text{K}$
- $\Delta U_{\text{TM}} = 0,05 \text{ W/m}^2\text{K}$
- $\Delta U_{\text{TM}} = 0,02 \text{ W/m}^2\text{K}$
- $\Delta U_{\text{TM}} = 0,01 \text{ W/m}^2\text{K}$

Sveučilište u Zagrebu, Građevinski fakultet

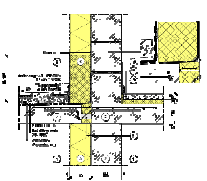
Wienerberger Primjer: - utjecaj TM na potrošnju energije

Usporedba promjene Q^{h}, nd

Usporedba promjene Q^{c}, nd

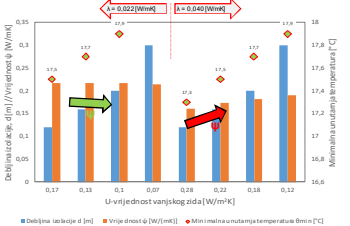
Sveučilište u Zagrebu, Građevinski fakultet

Wienerberger Primjer: - ovisnost debljine TI na ψ

Toplinska provodljivost izolacije λ

- 0,022 [W/mK] (PIR)
- 0,040 [W/mK] (MW)

Uvjet jednolitosti vanjskog zida [W/m²K]

Minimalna vanjska temperatura, t_{ext} [°C]

Minimalna unutarnja temperatura, t_{int} [°C]

13

Wienerberger Razlozi građevnih šteta uslijed orošavanja na TM kod zgrada suvremene izvedbe

Zgrade bez primjene TI, - nepovoljni utjecaji TM nisu jako izraženi

- niža RH zraka u prostoriji (veći n_{50})
- plošna temperatura je približno jednaka u cijeloj prostoriji,
- pa se kondenzat pravilno raspoređivao, upijao u podlogu i isušivao bez posebno štetnih posljedica.

Zgrade s iakom, kontinuiranom TI - utjecaj TM je jače izražen

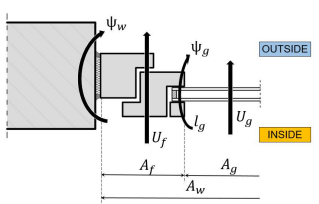
- Viša RH zraka u prostoriji (ako nema mehaničke ventilacije; manji n_{50})
- jer je veći dio unutarnje površine zagrijan na temperature više od rosišta,
- osim u lokalnim (i malim) područjima TM gdje se ukupna količina vodene pare iz prostorije kondenzira.

14

Wienerberger Gubici topline kroz prozore

Koeffcijent prolaska topline prozora

$$U_w = \frac{A_g U_g + A_f U_f + l_g \psi_g}{A_g + A_f}$$

15

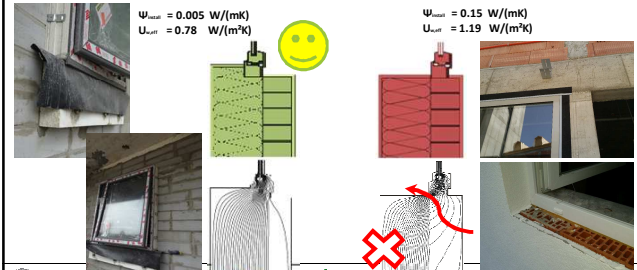
Wienerberger Prozori - Ugradnja prozora

Preporučena ugradnja

$\psi_{\text{izol.}} = 0.005 \text{ W/(mK)}$
 $U_{\text{izol.}} = 0.78 \text{ W/(m}^2\text{K)}$

Ekstremno loša ugradnja

$\psi_{\text{izol.}} = 0.15 \text{ W/(mK)}$
 $U_{\text{izol.}} = 1.19 \text{ W/(m}^2\text{K)}$

16

Wienerberger Rub stakla

MALENA KOMPONENTA, VELIKI UTJECAJ!

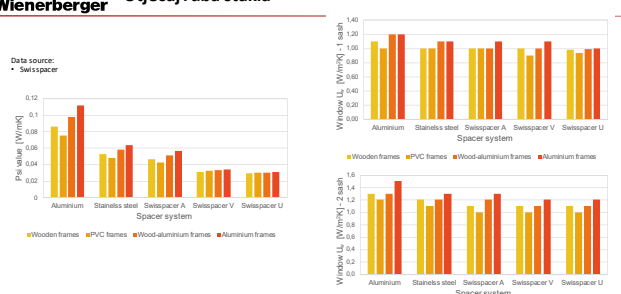
- Važna za razmatranje
- Smanjuju gubitke energije po opsegu (rubu) dvostrukog (trostrukog ili četverostrukog) stakla,
- Smanjuje U_w – vrijednost prozora i fasada.

17

Wienerberger Utjecaj ruba stakla

Data source: • Swisspacer

18

Wienerberger Karakteriziranje (opisivanje) TM s obzirom na dodatne toplinske gubitke

Metode određivanja vrijednosti koeficijenta prolaska topline TM:

- Katalozi / atlasi TM ($\pm 20\%$)
- Numeričke metode ($\pm 5\%$)
- "Ručni" proračun ($\pm 20\%$)
- Pretpostavljene vrijednosti (0% do +50%)

Ovisno o zahtjevanoj točnosti proračuna prijenosa topline...

19

Wienerberger Katalozi detalja

Izvadak iz kataloga detalja prema EN DIN 4108

- Preduvjet je da se koriste isti materijali i debljine

d ₁ = 12 cm, d ₂ = 18 cm, d ₃ = 24 cm					d ₁ = 12 cm, d ₂ = 18 cm, d ₃ = 24 cm								
[cm]	ψ	$\psi_{s,ext}$	$\psi_{s,int}$	$\psi_{s,mid}$	[cm]	ψ	$\psi_{s,ext}$	$\psi_{s,int}$	$\psi_{s,mid}$				
4	0,204	15,7	0,275	15,9	0,276	15,9	4	0,132	17,1	-0,029	17,3	-0,029	17,4
6	0,201	15,8	0,315	15,9	0,321	16,0	6	0,040	17,4	-0,036	17,6	-0,039	17,8
8	0,224	15,9	0,339	15,9	0,349	16,0	8	0,044	17,5	-0,029	17,6	-0,029	18,0
10	0,238	15,9	0,355	15,9	0,361	16,1	10	0,045	17,7	-0,040	17,8	-0,029	18,2
12	0,247	15,9	0,368	15,9	0,381	16,1	12	0,047	17,8	-0,040	18,0	-0,029	18,3
14	0,253	15,9	0,373	16,0	0,390	16,1	14	0,048	17,9	-0,041	18,1	-0,029	18,4
16	0,256	15,9	0,377	16,0	0,396	16,1	16	0,049	18,0	-0,042	18,2	-0,029	18,4
18	0,259	15,9	0,381	16,0	0,401	16,1	18	0,050	18,0	-0,042	18,2	-0,029	18,5
20	0,260	15,9	0,383	16,0	0,405	16,1	20	0,052	18,1	-0,043	18,3	-0,029	18,5
24	0,261	15,9	0,387	16,0	0,411	16,1	24	0,055	18,1	-0,045	18,3	-0,029	18,6

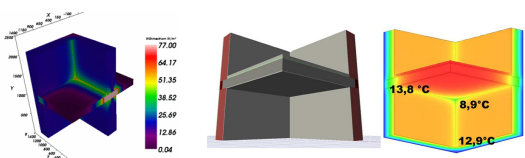

20

Wienerberger Numeričke metode proračuna TM

Proračuni se temelje na 2 matematičke metode:

- metoda konačnih elemenata (FEM), važi za sve materijale,
- metoda konačnih razika (FDM), važi samo za izotropne materijale.
- obrada je redovito pomoću računalnih programa
  - HEAT 3D, Psi-Therm 3D, AnTherm 3D, BK1, Mold...

21

Wienerberger Primjer numeričkog proračuna

Slučaj 3

Slučaj 4

Slučaj	ψ [W/(m ² ·K)]	$\psi_{s,ext}$ [W/(m ² ·K)]	$\psi_{s,int}$ [W/(m ² ·K)]	$\theta_{s,mid}$ [°C]
3	-0,0233	0,0434	18,40	
4	0,1228	0,2004	15,73	

22

Wienerberger

Kako smanjiti utjecaj toplinskih mostova?

23

Wienerberger Načini i sredstva za smanjenje utjecaja TM

Obavijanjem slojem toplinske izolacije svih ploha betonskih istaka koje probijaju glavnu toplinsku branu,

- tj. izvedbom sekundarne toplinske brane, tzv. „sustav pakiranja“;

24

Wienerberger Načini i sredstva za smanjenje utjecaja TM – u ETICS-u

Montažni element od tvrde poliuretanske pjene i gjenasto oblikovanim metalnim pločama

Elementi za montažu vanjskih rasvjetnih tijela

Montažna pločica od polipropilena
Montažni cilindar od vrlo čvrstog EPS-a

Vijčani spoj s prekidom TM

25

Wienerberger Prekidi konstrukcije – različiti proizvodi, raznovrsna namjena

ugrađeni na predgotovljene, montažne, kontrolne balkone

- Za pričvršćenje čeličnih elemenata, u betonu ili čeliku

• Za potpuno toplinsko odvajanje atike

• Za ugradnju u prvi red opeke iznad temelja ili podruma

26

Wienerberger Zaključak

Potrebno je identificirati relevantne toplinske mostove

- o u fazi projektiranja ZGOE rješavati detalje
  - o detaljno proračunavati TM numeričkim metodama
- o Kod postojećih zgrada
  - o TM se može identificirati vizualnim pregledima zgrade i analizom posljedica unutarnjih orošavanja.
    - temelji se na poznavanju tipova zgrada s obzirom na period njihove izgradnje i graditeljskog, inženjerskog iskustva.
  - o Veći dio TM morat će se identificirati
    - IC termografijom,
    - uvidom u projekte, ili
    - barem djelomično raznim metodama

27

Wienerberger

HVALA NA PAŽNJI!

Bojan Milovanović
bmilovanovic@grad.hr

28